

Klarenbeek, Arie Dierenarts , hoogleraar in de algemene geneesleer en geneesmiddel- en vergiftleer, de oogheekunde en kliniek aan de Faculteit der Veeartsenijkunde.

(14 december 1889 in Amsterdam – 8 maart 1972 te Woerden)

Zoon van C.W. Klarenbeek, hoofd van een lagere school en W.G. Borghsteijn, zonder beroep. Gehuwd op 7 juni 1917 met Catherina Sara Geertruide Margaretha Bouwman (geboren 24 januari 1893 te Amsterdam), onderwijzeres. Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren: Cornelis Willem 1918, Jannetje 1921 en Simon Reinier 1924.

Opleiding

Na de HBS studeerde hij veeartsenijkunde aan de Rijksveeartdenijschool in Utrecht van 1908 tot 1913. Promotie in Bern, 1915, op het proefschrift *Vergleichende Untersuchungen mit verschiedenen Dosierungen bei subkutanen und lumbaler Applikation von Alypin beim Hunde, gleichzeitig ein Beitrag zur Anatomie des Lendenmarkes.*

Loopbaan

Na een assistentschap bij de Kliniek voor Kleine Huisdieren onder professor H. Jakob, 1913-1914, vestigde hij zich als practicus in Amsterdam. Ondanks moeilijke omstandigheden ten gevolge van de Eerste Wereldoorlog wist hij deze tot bloei te brengen. Op 15 mei 1918 werd hij benoemd tot conservator bij prof. Jakob en speciaal belast met het college klinische diagnostiek bij het kleine huisdier. In 1923 volgde de benoeming tot privaattoecent omdat geen lectoraat voor de kliniek voor Kleine Huisdieren beschikbaar was. Hij aanvaardde dit privaat-docentschap met het geven van een openbare les over "De studie der ziekten der kleine huisdieren". Klarenbeek kreeg toestemming om een bijdrage van de studenten te vragen voor zijn onderwijs; hij heeft hiervan echter nooit gebruik gemaakt. In 1927-'28 verbleef Klarenbeek gedurende een jaar in Parijs, aan het Institut Pasteur.

Na het vertrek van prof. Jakob, die een benoeming in Giessen had aanvaard, werd Klarenbeek bij Koninklijk Besluit van 14 november 1930 benoemd tot gewoon hoogleraar in de Algemene Geneesleer en Geneesmiddel- en vergiftleer, de Oogheekunde en Kliniek. Zijn oratie, getiteld *Het kleine huisdier in het licht der geneeskunde*, hield hij op 8 december 1930. In 1945 werd Klarenbeek ontslagen omdat het College van Herstel oordeelde dat zijn instelling tijdens de Tweede Wereldoorlog niet geweest was zoals van een goed Nederlandse hoogleraar verwacht mocht worden. In 1949 volgde eerherstel onder voorwaarde dat hij geen aanspraak zou maken op zijn oude leerstoel. Het ontslag werd toen omgezet in een 'eervol ontslag met behoud van alle rechten'.

Klarenbeek heeft nog enige jaren tot aan zijn pensionering in 1954, een dankbare werkkring gevonden aan het instituut voor Preventieve Geneeskunde van professor J.D. Verlinden in Leiden, waar hij onderzoek op virologisch gebied heeft gedaan.

Verdiensten

Klarenbeek was een veelzijdig en getalenteerd man als wetenschappelijk onderzoeker, publicist, docent, redenaar, organisator en bestuurder.

Hij heeft in de jaren van economische malaise de Kliniek voor Kleine Huisdieren weten te behouden voor de Faculteit der Veeartsenijkunde. Hij heeft zich sterk gemaakt voor de geneeskunde van het kleine huisdier in een tijd dat eraan nog weinig status werd toegekend. Hij heeft steeds de nadruk gelegd op het sociaal-hygiënisch aspect van de veterinaire zorg van het gezelschapsdier en op de waarde die de geneeskunde van hond en kat kan hebben als model voor de humane geneeskunde.

Hij heeft de chirurgie en de röntgenologie in zijn kliniek ontwikkeld en moderne technieken geïntroduceerd en beproefd.

Hij heeft fundamenteel onderzoek geleverd op het gebied van de spirochetose en de canicola leptospirose.

Ook het toxico-farmacologisch onderzoek kreeg ruim aandacht. De eerste sulfonamiden en de moderne narcotica werden op patiënten en proefdieren toegepast en onderzocht. In opdracht van de overheid nam Klarenbeek deel aan het onderzoek met betrekking tot de bescherming tegen strijdgassen; zo trok hij het blaartrekkend effect van mosterdgas op zijn eigen huid na.

Publicaties

Tierärztliche Pharmakotherapie. Berlin, 1922;

Mede-auteur van Diergeneeskundige Pharmacotherapie door H. Jakob. Utrecht 1923;

Practische heelkunde van het kleine huisdier. Utrecht, 1926;

De ziekten van de hond. Leiden, 1950.

De productiviteit van Klarenbeek als auteur van wetenschappelijke artikelen was fenomenaal. Zijn bijdragen verschenen in Nederlandse, Duitse, Franse en Engelse tijdschriften.

Lijsten in: Een eeuw veeartsenijkundig onderwijs. Utrecht, 1921. p. 161-162 en
Publikaties en dissertaties 1921-1971 (Samenst. A. Mathijsen). Utrecht, 1981. p. 214-220, 235, 272, 276.

Na 1946 heeft Klarenbeek vooral op het gebied van virologie en viricide middelen gepubliceerd.

Biografische bronnen

C. Offringa e.a. Van Gildestein naar Uithof, 150 jaar diergeneeskundig onderwijs in Utrecht, deel 2. Utrecht 1981. p. 160;

I.M.E. Boor-van der Putten, 75 Jaar geneeskunde van gezelschapsdieren in Nederland, Utrecht 1986. p. 89-102.

(I.M.E. Boor-van der Putten)